

عنوان مقاله:

بررسی تغییرات کیفی و کمی اسانس *Thymus pubescens* Boiss. et Kotschy ex Celark در چند نقطه رویشی دره لار

محل انتشار:

مجله تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران، دوره 12، شماره 1 (سال: 1381)

تعداد صفحات اصل مقاله: 41

نویسندگان:

فاطمه عسگری - کارشناس ارشد موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع

فاطمه سفیدکن - عضو هیات علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع

محمدباقر رضایی - عضو هیات علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع

خلاصه مقاله:

جنس آویشن (*Thymus*) در نقاط مختلف ایران ۱۴ گونه دارد (۱). یکی از گونه هایی که پراکندگی وسیعی در شمال و غرب کشور دارد *Thymus pubescens* است. معرفی این گونه به عنوان گیاهی دارویی و معطر، شناخت ترکیبهای موجود در اسانس آن، مقایسه مقدار و درصد ترکیبهای تشکیل دهنده اسانس در نقاط مختلف، در دو مرحله قبل از گلدهی و گلدهی کامل از اهداف اصلی این طرح است. به علاوه، معرفی این گونه به عنوان گیاهی معطر در جهت تولید اسانس از آن در سطح نیمه صنعتی، از اهداف فرعی این طرح به شمار می رود. نمونه های گیاهی از سه نقطه رویشی دره لار (شرق استان تهران) و در دو مرحله قبل از گلدهی (اواسط اردیبهشت) و گلدهی (اواسط تیرماه) جمع آوری شدند. از اندامهای هوایی خشک شده *T. pubescens* با روش تقطیر با بخار آب در دستگاههای شیشه ای به مدت ۴۵ دقیقه اسانس گیری بعمل آمد. اسانسها پس از آبگیری با کلرید کلسیم در شیشه های تیره رنگ و در یخچال نگهداری شدند. مقدار اسانس در مرحله رویشی از ۰.۵۳% تا ۰.۹۳% و در مرحله گلدهی از ۱.۲۳% تا ۲.۰۳% متغیر بود. در مجموع مقدار اسانس در مرحله رویشی کمتر از مرحله گلدهی بود. در مرحله قبل از گلدهی تفاوت قابل توجهی در بازده اسانس نقاط مختلف مشاهده نشد، درحالی که این تفاوت در مرحله گلدهی معنی دار بود. اسانسها جهت تجزیه و شناسایی به دستگاههای GC و GC/MS تزریق شدند. در مجموع ۲۶ ترکیب (۰.۹۸% تا ۹۹.۳%) در مرحله رویشی و ۳۲ ترکیب (۹۷.۷% تا ۹۸.۵%) در مرحله گلدهی شناسایی شدند. ۲۴ ترکیب در هر دو مرحله مشترک بودند. ترکیبهای شاخص در مرحله قبل از گلدهی کارواکرون (۵۲.۶% تا ۷۷.۹%)، تیمول (۲.۷% تا ۲۱.۸%)، گاماترپینن (۳.۳% تا ۷.۴%)، پاراسیمین (۲.۲% تا ۴.۴%) و بتا کاریوفیلین (۱.۷% تا ۲.۵%) بودند. ترکیبهای شاخص مرحله گلدهی شامل: کارواکرون (۵۴.۷% تا ۶۹.۲%)، پاراسیمین (۶.۷% تا ۹.۷%)، او ۸ سینئول + لیمونن (۱.۷% تا ۳.۲%)، متیل کارواکرون (۰.۶% تا ۶.۶%) و بورنئول (۱.۷% تا ۵.۱%) بودند. ترکیبهایی مانند تیمیل استات، گامامورولن، سیگماکادینن فقط در مرحله رویشی و آلفافلاندین، آلفاترپینئول، ترپینن ۴-ال، اسپاچونلول، کامفور، لینالول، متیل تیمول، تیموکینون و تیمودی هیدروکینون فقط در مرحله گلدهی وجود داشتند.

کلمات کلیدی:

آویشن، اسانس، تیمول، کارواکرون، *Thymus pubescens*, Labiatae

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1286150>

